

Duet per a una sola veu

DOLORS GARCÍA I CORNELLÀ

Il·lustracions d'AGUSTÍ JOVER

Me'n vaig anar a les quatre. Era una tarda encalmada de setembre. Els colors eren vius i les coses es veien com retallades unes damunt de les altres. Ja feia dies que m'anaves dient que tot allò era una bestiesa. I m'ho vas haver de tornar a dir al punt de les quatre, quan ja baixava les escales amb les bosses a la mà. Estaves al llindar de la porta. Hi havia una mitja llum que t'allargassava el cos. No et veia el rostre però sentia la teva veu cada cop més feble, cada cop més lluny. Això és una ximpleria, deies, però jo no t'escoltava. Un moment abans d'arribar al carrer, vaig sentir com tancaves la porta d'una revolada.

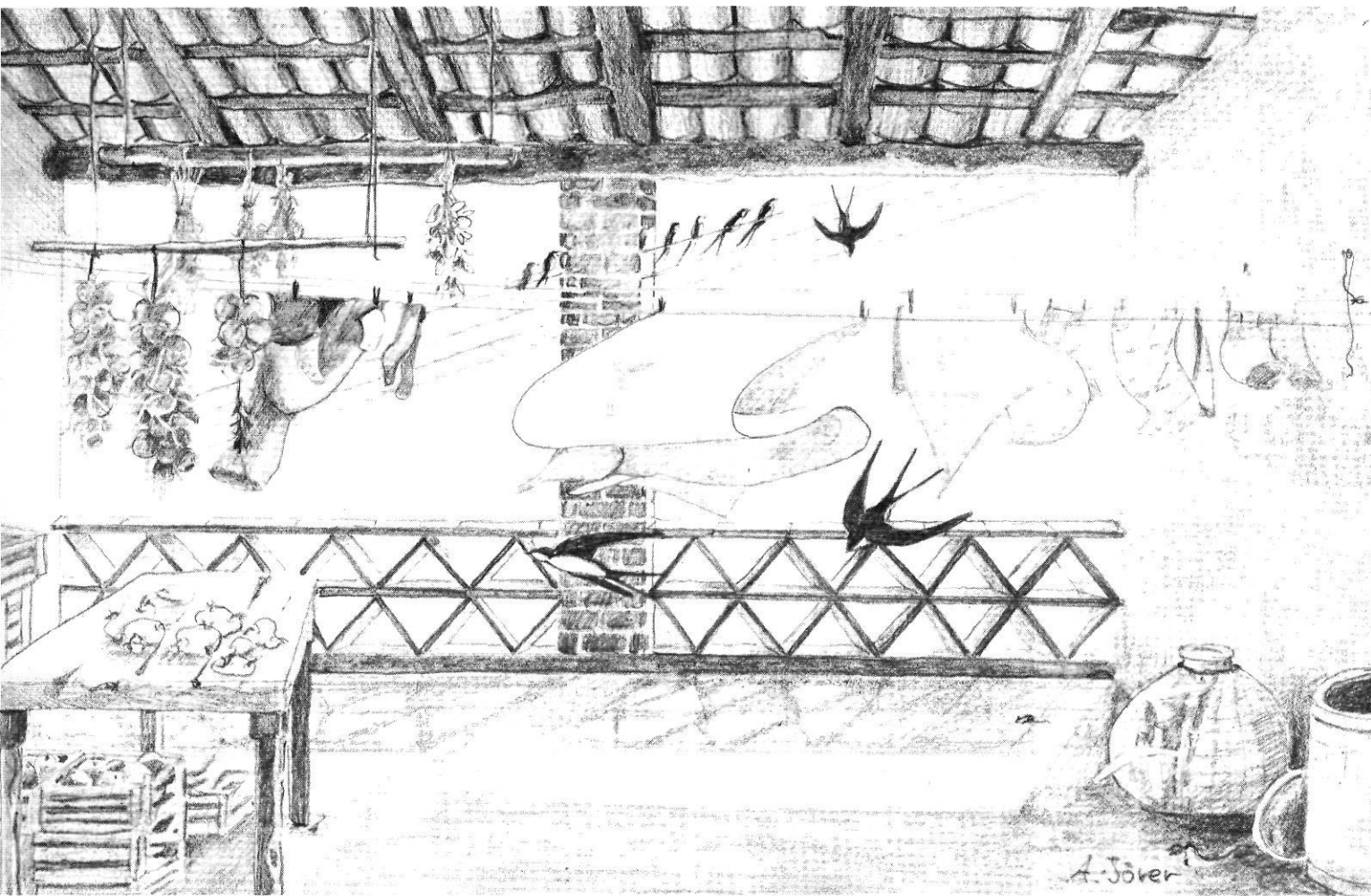
Vaig agafar el cotxe, el meu. Em va costar treure'l del garatge perquè hi havia el teu mal posat, com sempre. Em sembla que el vaig fregar una mica i tot. Però, al capdavant, no es deuria notar perquè tots són blancs, del mateix color i del mateix model.

Tenia moltes ganes de sortir de Girona. Però quan tens més pressa és quan trobes més semàfors vermells i més municipals que donen el pas als altres. Hi havia un embús de ca l'ample al mig de la ciutat. Em sembla que passava una cursa de bicicletes o alguna cosa així. Per fi vaig enfilem la carretera. Vaig posar la cinta de l'Adàgio d'Albion i em vaig començar a relaxar.

Passant pel pont de l'autopista vaig pensar que encara era a temps de recular. Però no ho vaig fer.

Al cap d'una estona vaig arribar a can Ginesta. La tia Aurora estava asseguda a l'era pelant un pollastre. Va quedar molt parada, imagina't. Nena, però què fas aquí, tota sola? Em va fer dos petons a les galtes i tot de plomes llefiscoses se'm quedaren enganxades al vestit. Em va fer passar. Li vaig dir que volia quedar-me allà uns dies. No sé si va entendre gaire res però ho va acceptar de bon grat. Ets a casa teva, va fer. I després em va preguntar com ens anava, per Girona. No li vaig pas parlar de les nostres discussions i baralles. Suposo que li hagués sabut greu. Li vaig dir que estaves bé, que tenies molta feina i que per això no havies vingut. És clar, és clar, anava fent. La tia Aurora sempre m'ha caigut bé, ja ho saps. Perquè és una dona callada i tímida, que et sol donar la raó tant si la tens com si no. Després, acostuma a fer el que li sembla.

Em va preparar la cambra petita, amb una taula de fusta fosca sota la finestra i una tauleta de nit que ballava al cantó del llit. Aquella primera nit et vaig trobar a faltar una mica, encara que no t'ho creguis, i el pensament de tornar a casa l'endemà em venia al cap a cada moment.

A hir van marxar les orenetes. Totes potser no, però les que niaven sota el balcó de la tia Aurora sí. Em vaig quedar ben enfavada mirant-les. A les cinc de la tarda en vaig comptar seixanta-tres damunt els fils elèctrics que arriben fins al cobert on l'oncle Ramon tanca el tractor. Va ser durant uns segons, només. Vull dir que les seixanta-tres orenetes només s'hi van estar uns petits moments. El temps de comptar-les. Perquè anaven i venien que feia por. N'hi havia que arribaven de la banda del poble. D'altres acabaven de travessar el camp de blat de moro de sota el turonet. En vaig veure una volada que arribava de dalt, del cel, de molt amunt. Plovia, saps? a poc a poc, una pluja petita i fina que la tia Aurora deia que aniria tan bé per a les últimes collites. L'estiu ha sigut rigorosament sec. Les orenetes s'espolsaven l'aigua de les plomes perquè aquella mica de xim-xim les deixava xopes. Semblava com si esperessin el senyal de sortida, un senyal misteriós i secret, perquè, de cop i volta, gairebé totes alhora van abandonar els cables i empengueren el vol. Al cap d'una estona encara en veia passar alguna d'endarrerida. Es parava un moment damunt els fils, s'espolsava les plomes com havien fet les altres i marxava tot agafant la mateixa direcció que les seves companyes. Li vaig dir a la tia Aurora que m'expliqués aquell

fenomen. Però ella arronsava les espatlles i feia una ganyota. Com vols que ho sàpiga? em deia, vénen cada any i se'n tornen amb les primeres pluges i ja està. Sí tia, li deia jo, però sembla que s'ho diguin, que és l'hora de marxar. I la tia agafava de nou la mitja i de nou també arronsava les espatlles. Ni una vegada va treure el nas per la finestra a comptar les orenetes que s'aplegaven als fils elèctrics. Ella ho havia vist sempre i no en feia cas. Cinquanta anys o més mirant sense acabar-les de veure. I jo era el primer cop des de feia molt de temps i em sorprenia. Només espero que no torni la calor, va fer fluixet, vindrien els mosquits una altra vegada i les orenetes ja no hi serien per endrapar-los. Els mosquits, a la tia Aurora, sempre li han fet pànic. Perquè té com una al·lèrgia a la sang, ella sempre m'ho ha explicat així, i cada cop que la pica un mosquit queda tota inflada i li fa mal.

Ahir van marxar les orenetes, saps? i em vaig sentir una mica trista. Però només una mica.

M'estic acostumant al ritme pausat i tranquil de can Ginesta. Ara fa temps que no hi has estat i potser no te'n recordes gaire, de tot això. La casa és petitona, de pagès, amb un teulat de teules mal

engiponades i unes parets irregulars que havien sigut blanques. Hi ha un tros de galliner enganxat a la paret de ponent i un cobert més enllà, el del tractor i les eines, de l'oncle Ramon. El poble queda una mica lluny, només se li veu el campanar arrodonit i quatre cases, les més enlairades. Al voltant de can Ginesta tot és ple d'avellaners i de pomeres. I una pineda petita com una tanca verd-fosc entremig dels conreus senzills i romancers de l'oncle. La tia s'estima molt un hortet que té darrera la casa i jo l'ajudo a treure'n les males herbes que se li mengen les verdures.

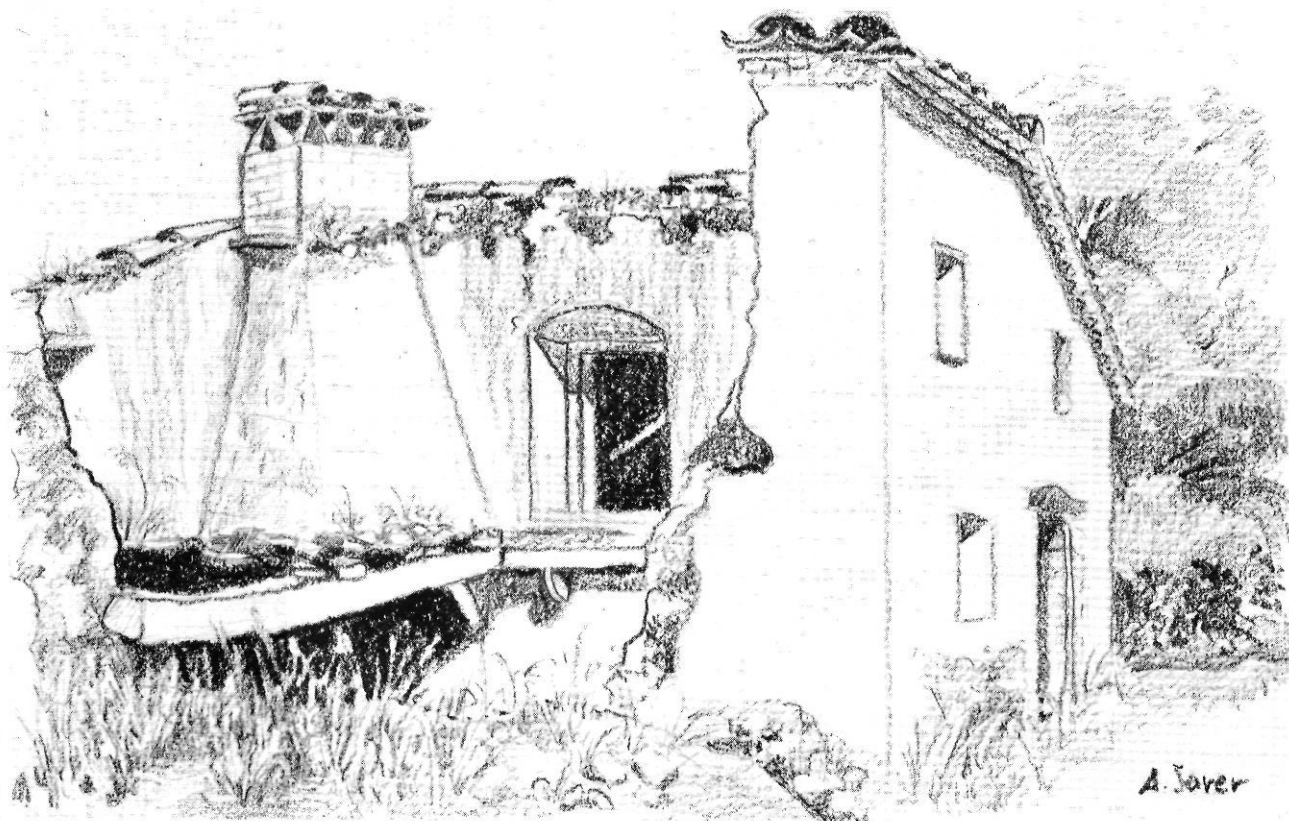
La tia Aurora té unes mans molt arrugades, amb les ungles tallades arran. Renta la roba al safareig del costat del galliner. Té una rentadora automàtica que es mor de riure. Porta els cabells molt curts i, a l'armariet d'un lavabo molt prim i estret que hi ha a baix, al costat de la cuina, només li he vist un pintallavis. La tia Aurora és grassoneta i els jerseis arrapats li marquen uns pits grossos i caiguts. Em dóna la impressió que si la mare encara visqués seria com és ella ara. Al capdavant eren bessones.

Li vaig ensenyar a preparar el te amb la tetera que m'havia dut de casa i se'm presenta tot sovint amb l'estri metàl·lic fumejant, sense saber si em vindrà bé o no. Té, nena, les herbetes. I em sembla que, fins i tot, em pren una mica el pèl.

Els oncles ja no em pregunten res, de tu i de mi, vull dir. Ni si m'hi penso quedar gaire temps. De tant en tant, agafo el cotxe i baixo al poble. Torno carregada de menjar i els sembla bé.

Ahir vaig sentir com l'oncle Ramon parlava amb la tia Aurora. Era molt aviat, gairebé de matinada, a l'hora que es lleven sempre. Encenien el foc de la llar, a la cuina fosca, fumada. Aquesta teva neboda està ben tocada del bolet. La tia tenia el ventall en una mà i un manyoc de llenya prima a l'altra. Què vols dir? Sí, dona, marxar així, de casa seva... La tia se'l mirava. Però a tu et fa nosa? L'oncle Ramon va dir que no. Doncs ja està, digué la tia. I va fer una bona foguera.

Em faig un tip de passejar pels voltants de la casa i més enllà i tot. No saps la de coses que estic arribant a descobrir de nou en aquest racó de

món! I una de les més importants per mi és veure com puc anar tirant sense tenir-te al costat.

La tia Aurora mira poc la televisió i de la ràdio que té a l'entrada li pengen teranyines. L'oncle Ramon no és mai a casa. Només a l'hora dels àpats. Alguna vegada m'interesso pel que fa al camp. Però l'oncle Ramon no se sap explicar. Sap molt bé el que fa però no se sap explicar. Així que he acabat per no preguntar-li res.

Avui al matí me n'he anat fins a can Resclosa. La recordes, eh? Està igual que fa quatre o cinc estius, quan hi vam anar per darrer cop. Potser una mica més enrunada però no gaire. He hagut de travessar una plantació enorme d'avellaners joves que abans no hi era. Estan tallant pinedes i boscos de suros per fer lloc als avellaners. Pertot arreu en veus i a mi no m'acaben de convèncer.

Encara hi ha el pou amb aquella llosa plana al damunt. M'hi he enfilat. Tu no eres al meu costat per dir-me que no ho fes i m'he sentit bé, molt bé. També m'he endinsat a la casa atrotinada i tampoc he sentit la teva veu, enèrgica i potent, no entris, no entris. He fet tot el que em donava la gana, a can Resclosa. I he entrat al celler humit, baixant les escales folrades de verdet. Hi he entrat per primer cop. Fins ara, només hi havies entrat tu. Sempre m'havies dit que allò era perillós. I avui he vist que menties. No hi ha perill en el celler de can Resclosa, ni enfilant-me dalt del pou. No hi ha perill enlloc, saps? I faig les coses perquè em vénen bé i ja està.

Em vaig sentint cada cop millor, aquí. I no tenies raó quan deies que això m'avorriria, que era absurd voler tornar als indrets que serveixen zelosament tants secrets de la meva infantesa. No, no en tenies, de raó. No n'has tingut mai. I me'n vaig adonant.

Vinc del cementiri. Pel camí he anat recollint quatre flors seques i uns pensaments molt bonics, molt ufanosos, que no sé què hi feien, allà al marge. Potser una llavor escampada pel vent hi va anar a raure sense voler. He vist el nínxol de la mare. I una mica més enllà, el del pare. La tia Aurora m'havia dit que feia temps que no hi anava i de debò que es notava. M'ha fet llàstima, tot plegat. He deixat el ramet i me n'he anat de pressa.

El sol s'amaga darrera unes muntanyes que no sé com es diuen i el cel és vermell. Fa una mica de vent i penso en tu. Sé que no m'hi puc pas quedar tota la vida, aquí. Que m'esperes, que m'espereu, tu i la feina que no hauria de deixar. I em sap greu.

Saps? He estat ajudant l'oncle Ramon a abastar préssecs. Primer li havia d'aguantar l'escala i prou. Però l'oncle es va fent vell i m'ha dit si volia pujar jo, que ell m'aniria guiant en la feina. M'ha fet una il·lusió boja. Sí, perquè no ho havia fet mai, això d'enfilat-me als arbres. Sempre l'havies ajudat tu. Em passaves al davant i jo callava. Deies constantment que tu ho feies millor, que tenies més traça i no et rodava el cap, dalt dels arbres, com deies que em passava a mi. I m'he menjat tots els préssecs que m'han vingut de gust, fins a quedar-ne enfitada. I tu no hi eres, fent de corcó, no en mengis tants, que et faran mal. I després la tia Aurora m'ha dut el te a la seva cambra, quan ja era fosc. I m'ha dit que no entenia el que estava passant entre nosaltres, entre tu i jo, però que si em sentia feliç allà, que m'hi quedés, que un plat a taula sempre el tindria.

Te'n recordes d'aquell plàtan tan alt, tan alt, que ningú sap què hi fa, allà tot desvalgut al camí de la font? Tan solitari, pobret! Sempre m'ha fet una mica de pena perquè, al poble, no n'hi ha cap més, de plàtan, ni al poble ni pels voltants. I em sembla que s'ha de sentir una mica sol. Té una pedra llarga a sota, a l'ombra del seu brancatge trist. Me n'hi vaig anar tot xano-xano, arrossegant la mandra d'una tarda massa quieta. No hi ha orenetes, ja t'ho havia dit. Per això suposo que deuen ser pardals, aquells ocells que es bellugaven entremig de les fulles una mica massa grogues.

Al prat de sota la font hi pasturava un ramet petit de xais. I sentia els lladrucs d'un gos de tard en tard. Va ser al cap d'una estona, quan ja m'hi començava a avorrir, que va arribar l'Elies. Li vaig fer lloc a la pedra llarga i es va asseure al meu costat. Em va preguntar per tu. No sé què ho fa, que tothom em pregunta per tu. Deu ser el costum. També em va preguntar si estàvem bé a Girona. Teníeu tanta dèria per marxar d'aquí..., va fer. No el vaig entendre gaire, primer. Sí, dona, que el poble se us feia massa petit, deieu, i ja us vàreu anar buscant la feina a fora. A mi no m'havia semblat mai petit, el meu poble. Mai tampoc vaig moure un sol dit per anar-me'n a Girona.

L'Elies, ja ho saps, m'havia agradat molt. Però un bon dia, quant fa, sis o set anys? em vaig trobar instal·lada a Girona i amb tu al meu costat.

L'oncle Ramon està intentant adobar un finestro que repica. Fa estona que s'ha fet fosc. I la casa em sembla més solitària i perduda que mai.

La tia Aurora fa mitja asseguda al balancí de reixeta. Està fent un jersei gruixut de colors tristos. Em parla de la mare, fluixet. Era tan atrevida,

va rumiant, res li feia por ni li donava ànsia. I em diu que, de caràcter, eren ben diferents. Ens assemblàvem com dues gotes d'aigua, sí, però ella era la valenta i jo la poruga, i a mi ja em semblava bé, saps? em sentia molt protegida, enganxada a les seves faldilles. Encara la ploro, fa. I li vénen els ulls molls.

I jo penso en els nostres cotxes, tots dos blancs, el mateix model, gairebé el mateix número de matrícula. I penso en el teu atreviment, també, en com has sabut portar-me sempre cap allà on has volgut. I en com m'has emparat i protegit. Però ja fa dies que penso que m'has estat emparant de pors i fantasmes que només viuen en el teu cervell. A la tia Aurora li semblava bé que la mare la protegís i la guiés. Però a mi no.

Demà tocaré el dos de can Ginesta. Però serà per poc temps. No crec que costi gaire trobar feina al poble. Alguna cosa hi deu haver que jo pugui fer. No me n'hauria anat mai, d'aquí. La tia Aurora estarà contenta quan arribi de nou i li digui que m'hi quedo per sempre. Que, al capdavant, té tota la raó del món quan diu queestic a casa meva. Aquí vaig néixer i vaig viure-hi fins que em vas dur a Girona. Només hi ha una cosa:

quan torni, abans que ella em pugui dir res, li diré qui sóc. No vull que es torni a fer l'embolic d'aquests dies. Com que em veia tan valenta i decidida, tan contenta, sense les pors que havia tingut sempre, es va pensar que estava davant teu, Clara. Em va veure arribar tota sola i això, deuria pensar ella, la Roser no ho faria mai, d'anar-se'n tota sola allà on fos. Li diré qui sóc i em picarà l'ullet i es posarà a riure. És que sou tan iguals!, com jo i la vostra mare, em dirà.

De seguida que pugui em compraré un altre cotxe. I aniré tantes vegades com em vingui de gust a can Resclosa, la casa abandonada dels nostres jocs menuts. I m'enfilaré als arbres i aniré sola pertot arreu. I potser encara, amb l'Elies, hi serem a temps. Ell no em va confondre pas, l'altre dia.

Dolors Garcia, premi de narració Just M. Casero 1985, és llicenciada en Psicologia.

